

Raadsvoorstel

Commissievergadering	:	
Titel	:	
Onderwerp	:	Kaderbrief 2024-2027 van de veiligheidsregio Fryslân
Portefeuillehouder/Teamleider	:	Dekkers, de Wit, Vreugdenhil
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085163297

Datum collegevergadering

20 december 2022

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de kaderbrief 2024-2027 van de Veiligheidsregio Fryslân.
2. Een zienswijze in te dienen naar aanleiding van de kaderbrief 2024-2027 van de Veiligheidsregio Fryslân voor het financiële kader, onder voorwaarde dat scenario 3 wordt uitgewerkt in de begroting.
3. Een zienswijze in te dienen naar aanleiding van de kaderbrief 2024-2027 van de Veiligheidsregio Fryslân betreffende de strategisch adviseur op het onderdeel preventie, het programma Kansrijke Start en Nu niet Zwanger.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

De Veiligheidsregio Fryslân (VRF) werkt aan brandweezorg, publieke (jeugd)gezondheidszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Brandweer Fryslân en GGD Fryslân werken onder de koepel van de VRF. De brandweer heeft als hoofdtaken brandpreventie, brandbestrijding en voorlichting en ondersteuning bij rampen en ongevallen. GGD Fryslân heeft als hoofdtaken monitoring, signalering en advies, gezondheidsbescherming en toezicht houden op de publieke gezondheid bij rampen en crises. Het meerjarig financieel kader vormt de basis voor de op te stellen begroting. De kaderbrief beschrijft de beleidsmatige en autonome ontwikkelingen die van invloed zijn op de resultaten die de VRF wil realiseren.

Argumenten

1.1. Beleidsmatige ontwikkelingen kaderbrief 2024 – 2027

Hieronder wordt kort de belangrijkste ontwikkelingen benoemd die mogelijk een (financieel) effect heeft.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen Gezondheid:

- **Toekomst Jeugdgezondheid**

In 2019 is het programma JGZ 3.0 gestart met als doel om de JGZ toekomstbestendig te maken. Inmiddels zijn er mooie stappen gezet met onder andere de invoering van het digitale Mijn Kinddossier (MKD) en de implementatie van een methodiek op behoeftegericht werken.

De verwachting was met de JGZ 3.0 dat een verhoging van de structurele kosten voor de JGZ voorkomen zouden kunnen worden. Echter op dit moment zien we een toenemende zorgvraag rond kwetsbaarheid, armoede en mentale weerbaarheid. Daarnaast vraagt de samenwerking binnen de JGZ meer aandacht en is er een krapte op de arbeidsmarkt.

Voor nieuwe programma's, interventies en projecten die een aanvullende bijdrage kunnen leveren op dit domein zoekt men samenwerking met gemeenten naar financiële mogelijkheden.

Vanuit de Specifieke Uitkering preventie (SPUK), Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) verwachten we (deels) additionele financiering te kunnen vinden. Op dit moment is dit echter nog niet duidelijk.

- **Kansrijke start**

Voor de periode 2022-2024 volgt een contourenplan, voor de structurele borging volgt een voorstel zodra er meer duidelijkheid is over de Specifieke Uitkering preventie (SPUK).

- **Nu niet zwanger**

Nu niet zwanger wordt structureel aangeboden voor zoveel mogelijk (kwetsbare) mannen en vrouwen in de vruchtbare leeftijd. Hiermee worden veel onbedoelde zwangerschappen voorkomen middels preventie. In het Algemeen Bestuur van 10 maart 2022 is besloten dit programma voor 2022 en 2023 te financieren uit het bestemmingsresultaat van 2021 met de voorwaarde dat het programma onvoorwaardelijk wordt opgenomen in de kaderbrief 2024-2027.

- **Zorg & veiligheid**

Suicidepreventie.

Na het aflopen van de subsidie voor de suïcidepreventie is de GGD Fryslân gevraagd een plan van aanpak op te stellen vooruitlopend op de opname van suïcidepreventie in de Wet publieke gezondheidszorg. Een geactualiseerd plan van aanpak zal in 2023 voorgelegd worden aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en Meldpunt Zorgwekkend Gedrag.

De dienstverleningsovereenkomst van de gemeente met de GGD in het kader van de WvGGZ en het meldpunt loopt tot 1 januari 2024. Daarnaast zullen politiemeldingen waarbij geen sprake is van een strafbaar feit maar waar wel zorgen zijn, doorgestuurd worden naar het meldpunt. Het is nog onduidelijk hoeveel meldingen dat gaat opleveren. Uiterlijk eind 2023 zal de Bestuurscommissie Gezondheid hierover geïnformeerd worden.

Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS).

Naar verwachting treed deze wet in 2024 in werking. De VRF gaat samen met het Sociaal Domein Friesland (SDF) een procesvoorstel maken hoe ze hierin de gemeenten kunnen ondersteunen.

Integraal GGD Crisisplan.

Na een evaluatie van de (crisis) organisatie en de interne samenwerking binnen de GGD gedurende de COVID pandemie, heeft de evaluator geadviseerd een professionaliseringslag te maken in de voorbereiding op rampen en crisis door een integraal GGD crisisplan op te stellen. In 2023 gaat de GGD hiermee aan de slag. Het plan wordt bekostigd middels een subsidie van het Acute Zorgnetwerk Noord Nederland (AZNN subsidie).

- **Preventie**

Beleidsadvisering.

Op verzoek van de gemeenten (via de GGD Meerjarenkoers) gaat de GGD een steviger rol pakken als regisseur en adviseur in de preventieketen. In de bestuurscommissie gezondheid in 2023 zal hiervoor een voorstel komen.

Derde levensfase.

Dit is opiniërend besproken in de bestuurscommissie van 6 oktober en wordt nog geconcretiseerd voorgelegd aan het bestuur.

Friese Preventie Aanpak (additionele IZA en GALA).

De programmaleiding en ondersteuning wordt nu deels vanuit subsidie via de zorgverzekeraar vanuit Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gefinancierd. Deze middelen zijn beschikbaar tot en met 2023. Om daarna de Friese Preventie Aanpak voort te zetten en de rollen in coalities in te vullen zal er aanvullende bekostiging nodig zijn. Vanuit IZA en GALA komen er middelen om invulling te geven aan deze regionale preventie-infrastructuur. Medio 2023 zal dit weer in de BC geagendeerd worden.

- **COVID-19**

De minister van VWS heeft besloten om in elk geval in de eerste helft van 2023 een basis infrastructuur te laten bestaan voor het vaccineren in het kader van de bestrijding van COVID-19.

GGD-en blijven paraat staan voor één of meerdere vaccinatierondes in 2023. Ook zal er een Basis infrastructuur blijven bestaan voor het testen. Het bron- en contactonderzoek zal verder afgeschaald worden in de lijn met de landelijke beleidsontwikkelingen. De financiering van deze opdrachten zullen via de meerkostenregeling plaats vinden.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen- Brandweer

- **Toekomstverkenning Brandweer Nederland**

Er is een toekomstverkenning brandweer 2022-2030 uitgevoerd en eind 2022 opgeleverd. Het rapport ligt in lijn met de vijf speerpunten uit het Beleidsplan Veiligheid 2023-2026:

- Wij zijn 24/7 alert en paraat;
- Wij dragen bij aan het voorkomen van crises en branden;
- Wij werken duurzaam en omgevingsbewust;
- We zetten de netwerksamenleving centraal;
- Wij werken informatie gestuurd met betrouwbare data.

Dit zal leiden tot een strategische agenda voor de brandweezorg en crisisbeheersing voor de komende vijf jaar.

- **Duurzaamheid**

De VRF wil uitvoering geven aan de energie-reductiedoelstellingen op de brandweerkazernes en het verduurzamen van het wagenpark. De insteek is om hiervoor zoveel mogelijk binnen de financiële kaders te blijven.

- **Natuurbrandbeheersing**

Enkele effecten van klimaatverandering zijn aanhoudende droogte en langdurige warmte. Naast de (al gerealiseerde) versterking van het materieel, wordt er gewerkt aan preventie, voorlichting en samenwerking om het risico op natuurbranden te voorkomen. Vooralsnog past alles in de begroting. Mocht er meer nodig zijn dan komt men terug bij het bestuur.

- **Energietransitie**

Het steeds groter wordende gebruik van duurzame energiebronnen brengt nieuwe omgevingsrisico's met zich mee. De kans op incidenten met daken vol zonnepanelen, met grootschalige batterijsystemen of met voertuigen die rijden op waterstof neemt toe. Als brandweer is het nodig om hierop voorbereid te zijn. Om de totale impact in beeld te krijgen en de plannen aan te passen zal uiterlijk in 2024 een plan klaar liggen met de structurele impact van de energietransitie en adviezen hoe hiermee om te gaan.

- **Vervanging portofoons**

Vanaf 2027 wordt het communicatienetwerk C2000 vervangen. Echter uit onderzoek blijkt dat de huidige portofoons voor die tijd al aan vervanging toe zijn. Dit kan tot 2027 een flinke extra kostenpost met zich meenemen. Mocht dit niet intern op te lossen zijn, dan komt men hiervoor terug bij het bestuur.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen- Crisisbeheersing

- **Versterking crisisbeheersing en ophoging van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)**

Met het oog op rampen en crises van de toekomst, die zich kenmerken door toenemende complexiteit, grenzeloosheid en onvoorspelbaarheid, is onderkend om dit niveau te behouden en te versterken. In de bestuurlijke afspraken doorstroom migratie is daarom structureel € 83

miljoen toegezegd via de BDUR. De extra middelen lopen op van € 46 miljoen in 2023 tot € 83 miljoen structureel vanaf 2026. De ophoging van de BDUR is in 2023 bedoeld voor de versterking van de crisisbeheersing, het versterken van de informatiepositie en het inrichten van een Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's (KCR2). In de navolgende jaren worden er afspraken tussen de veiligheidsregio's en het ministerie van Justitie en Veiligheid gemaakt over de verdeling van die middelen en de daaraan gekoppelde doelstellingen. Deze ontwikkeling leidt tot een aanpassing van het financieel kader voor Crisisbeheersing.

- **Overeenkomst Grootchalige Geneeskundige Hulpverlening met Regionale Ambulance Voorziening Fryslân**

De overeenkomst "Grootchalige Geneeskundige Hulpverlening" uit 2017 loopt af op 31 december 2022. De bestaande overeenkomst wordt vervangen door twee nieuwe overeenkomsten (één overeenkomst voor Grootchalige Geneeskundige Bijstand en één overeenkomst voor de crisisfunctie Officier van Dienst – Geneeskundig (OvD-G)). Het streven is erop gericht om de overeenkomsten op 21 december 2022 te laten ondertekenen door vertegenwoordigers van de zes partijen (drie Veiligheidsregio's en drie Regionale Ambulance Voorzieningen (RAV'n)). Verwacht wordt dat de financiële lasten van de nieuwe overeenkomsten hoger uitvallen dan begroot, in dat geval komen we hiervoor terug bij het bestuur.

- **Meldkamerfunctie veiligheidsregio's en Calamiteitencoördinator (CaCo)**

Als gevolg van de landelijke meldkamersamenwerking (LMS) moet er een nieuw convenant opgesteld worden voor de samenwerking van de veiligheidsregio's 3 Noord in de Meldkamer Noord-Nederland. Dit wordt gefaseerd opgepakt. De eerste fase is het opnieuw bestendigen van de multidisciplinaire meldkamerfunctie van de veiligheidsregio en de CaCo per 2024. Het opnieuw bestendigen van de CaCo functie is noodzakelijk omdat de politie landelijk heeft besloten om vanaf 2024 niet meer financieel bij te dragen aan de CaCo. Verwacht wordt dat de financiële lasten van de nieuwe overeenkomst hoger uitvallen dan is begroot voor de huidige overeenkomst.

Dit is de eerste stap van de inrichting van de Meldkamerfunctie in de LMS. In fase twee zit de doorontwikkeling van crisisbeheersing. Deze afspraken worden vanaf 2023 verwerkt. Er is nog geen zicht op de benodigde financiële middelen.

- **Toekomstverkenning Crisisbeheersing**

Voortbouwend op de toekomstverkenning Brandweer heeft de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) het Nederlandse Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) verzocht een toekomstverkenning op het gebied van de crisisbeheersing uit te voeren. In deze verkenning wordt inzicht gegeven in trends op de middellange termijn en antwoord gegeven op de vraag welke impact dat heeft op de crisisbeheersing. Uiteindelijk vormt dit de strategische agenda voor de komende vijf jaar.

1.2 Financiële ontwikkelingen

In aanloop van de behandeling van de kaderbrief 2024-2027 in het dagelijks bestuur van de VRF hebben de nodige discussies plaatsgevonden. Dat richtte zich met name op de beeldbepalende factor van deze kaderbrief, namelijk de historisch hoge inflatie. Het is de hoogste inflatie in 40 jaar. De discussie ging vervolgens over de gehanteerde indexaties als gevolg van de hoge inflatie. Voor de indexatie zijn er twee onderdelen van belang: de indexatie van de autonome loonkosten (circa 65% van onze begroting) en de indexatie van de materiële kosten (circa 35% van onze begroting).

De loonkosten worden geïndexeerd op basis van de werkelijke ontwikkeling van de CAR-UWO. Indien deze (nog) niet bekend is, wordt er een inschatting gemaakt. Conform de bestuurlijke afspraken wordt voor deze inschatting de indexering voor de loonkosten die is aangegeven in de septembercirculaire van het gemeentefonds gebruikt. Zodra de loonkostenontwikkeling bekend is, wordt deze in het begrotingsjaar zelf gecorrigeerd. Hier is dus sprake van indexatie op basis van werkelijke

loonkostenontwikkeling. Voor deze kaderbrief wordt vooralsnog uitgegaan van een verhoging van 4,2%, zoals in de macro economische verkenning van het Centraal Planbureau is afgegeven.

Door de voor onze Gemeenschappelijke Regeling gekozen systematiek en wettelijke bepalingen is het onmogelijk om gelijk te lopen met de gemeentelijke begroting, zonder grote begrotingswijzigingen te doen. De indexering voor de materiële kosten wordt (conform de huidige afspraken) gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand november, ruim een jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. In dit geval zou dat neerkomen op een indexatie van 14,5%. De totale indexering zou dan uitkomen op 6,4%.

Kritiekpunt vanuit de gemeenten is dat het niet bekend is in hoeverre de gemeenten de komende jaren in het gemeentefonds worden gecompenseerd voor de huidige inflatie. Het kabinet gaat bij de Voorjaarsnota 2023 weliswaar een extra accres aan het gemeentefonds uitkeren voor de prijsbijstelling 2022, maar het precieze bedrag hiervan is nog niet bekend. Gemeenten weten dus niet exact welke risico's zij lopen bij het vaststellen van het nieuwe financieel kader 2024 van Veiligheidsregio Fryslân.

In de kaderbrief is de systematiek toegepast op basis van de huidige bestuurlijke afspraken. Het lijkt erop dat de huidige systematiek onvoldoende rekening houdt met de extreme omstandigheden waarin de VRF en gemeenten opereren. De VRF heeft daarom een aantal oplossingsrichtingen (scenario's) in beeld gebracht voor de indexatie van de materiële kosten. De huidige afspraak met betrekking tot de werkelijke looncompensatie blijft bij alle scenario's gehandhaafd.

In de kaderbrief is de systematiek toegepast op basis van de huidige bestuurlijke afspraken. Het lijkt erop dat de huidige systematiek onvoldoende rekening houdt met de extreme omstandigheden waarin de VRF en gemeenten opereren. De VRF heeft daarom een aantal oplossingsrichtingen (scenario's) in beeld gebracht voor de indexatie van de materiële kosten. De huidige afspraak met betrekking tot de werkelijke looncompensatie blijft bij alle scenario's gehandhaafd.

- Scenario 0: De huidige systematiek wordt gehandhaafd.
- Scenario 1: Prijsontwikkeling gelijk laten aan het laatst vastgesteld kader, leidend tot een takendiscussie.
- Scenario 2: Prijsontwikkeling gelijk laten aan het laatst vastgesteld kader en het tekort achteraf verrekenen.
- Scenario 3: Prijsontwikkeling voorlopig beperken tot 8% en achteraf evalueren..

Van de vier geschetste scenario's krijgt scenario 3, waarin de prijsontwikkeling op materiële kosten i.p.v. op 14,5%, afgetobd wordt op 8% de voorkeur. Hierbij wordt de bijdrage achteraf op basis van de werkelijke ontwikkeling van het gemeentefonds geëvalueerd. De financiële gevolgen voor onze gemeente worden weergegeven bij de financiële toelichting.

2.1 zienswijze financiën

De VRF heeft aangegeven scenario 3 te verwerken in de begroting voor 2024. Op basis van die toezegging is het indienen van een zienswijze v.w.b. financiën nu niet noodzakelijk.

Door voor de indexering materiële kosten bij de begroting 2024 eerst 8% door te berekenen en achteraf te verrekenen op basis van de werkelijke loonprijscompensatie wordt ook niemand bevoordeeld of benadeeld. Het geeft gemeenten de zekerheid dat deze autonome ontwikkeling wordt gecompenseerd door het Rijk en VRF wordt door de gemeenten gecompenseerd voor de werkelijke indexatie.

3.1 Uitbreiding van beleidsadvisering voor gemeenten met een strategisch adviseur is niet gewenst.

De GGD vervult reeds een beleid adviserende rol richting gemeenten met lokaal beleidsadviseur en tevens nog diverse adviseurs op verschillende programma's. Advisering is hiermee geborgd. Daarnaast betekent dit een verzwaring van financiële lasten.

3.2 De SPUK middelen voor Kansrijke start willen we lokaal inzetten samen met Weststellingwerf en Opsterland en niet provinciaal.

De GGD opteert om een deel van de SPUK middelen die toebedeeld worden aan gemeenten te bundelen voor provinciale borging. Betekent dat we de bijdrage voor de gemeente deels overhevelen naar de GGD. Daarmee geven we ook zeggenschap af over de inzet van deze middelen.

3.3 Het programma Nu niet Zwanger vraagt een financiële uitbreiding die nog onvoldoende onderbouwd is.

We verwachten een toelichting op inspanningen en te verwachten resultaten.

Kanttekeningen

- a. De kaderbrief wordt vastgesteld als een meerderheid daarvoor kiest. Als de andere gemeenten in Fryslân instemmen met de kaderbrief wordt hij alsnog vastgesteld.

Financiële toelichting

Door te kiezen voor scenario 3 valt de bijdrage van de gemeente Ooststellingwerf iets lager uit dan in de oorspronkelijke kaderbrief was opgenomen, maar de lasten stijgen wel (autonoom) structureel met ruim € 200.000 vanaf 2024.

De huidige bijdrage van de gemeente aan de VRF zoals nu opgenomen in de begroting 2023 is:

Huidige bijdrage obv				
begroting 2023 in €	2024	2025	2026	2027
GGD	1.108.038	1.108.038	1.108.038	1.108.038
Crisis	109.217	109.217	109.217	109.217
Brandweer	1.645.650	1.663.594	1.663.594	1.663.594
Totaal	2.862.905	2.880.849	2.880.849	2.880.849

Op basis van de huidige uitgangspunten worden de bijdragen aan de VRF voor de begroting 2024 als volgt:

Bijdrage Scenario 3	2024	2025	2026	2027
GGD	1.173.967	1.174.486	1.174.246	1.174.002
Crisis	121.941	122.019	121.983	121.946
Brandweer	1.779.086	1.799.441	1.799.097	1.798.747
Totaal	3.074.994	3.095.946	3.095.326	3.094.695

Per saldo zijn de verschillen hieronder weergegeven.

Verschillen tov B2023	2024	2025	2026	2027
Totaal	212.089	215.097	214.477	213.846

De stijging van de bijdrage zit zowel in beleidsmatige en autonome financiële ontwikkelingen. Beleidsmatig zit dit structureel in de onderdelen *Nu niet zwanger* en *Beleidsadvisering preventie*. De autonome ontwikkelingen zitten in de genoemde indexaties voor loonkosten en materiele kosten. Daarnaast speelt nog de genoemde ontwikkeling van de BDUR.

Publicatie voor bekendmaking

Vervolg

Behandeling voorgesteld besluit in de raadsvergadering van januari 2023.

Zienswijze kan ingediend worden tot 5 februari 2023.

Behandeling zienswijzen in bestuurscommissie VRF van ...

Planning & communicatie

Vergaderstukken van de VRF worden gepubliceerd via de website van VRF.

Evaluatie

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

- Raadsvoorstel VRF def.
- Raadsbesluit VRF kaderbrief def.
- VRF Kaderbrief 2024-2027
- Aanbiedingsbrief Kaderbrief Veiligheidsregio 2024-2027
- Zienswijze kaderbrief VRF def